

zvyšuje sa tu nebezpečie sporov. Formulácia: »bude-li tvrzeno...« priamo inšpiruje strany k tomu, aby »tvrdily«, t. j. pravotily sa.

Právo koakvizície, svojou povahou a poslaním, úzko súvisí s dedickým právom, a tak sa obe skupiny ustanovení prejednávajú v subkomitáte spoločne.

Uvažuje sa o tom, aby sa pre oblasť slovenského práva a na prechodnú dobu udržovalo v celku právo dosiaľ platné, to jest zákonné zaopatrovacie právo (a to pre oboch manželov), ďalej dôsledky plynúce pre manžela z inštitúcie vetevného majetku a koakvizície. Dedenie vetevné a koakvizícia platily by mocou zvláštneho zákona na určitú prechodnú dobu. Ako by to bolo s koakvizíciou, o tom sme práve hovorili. Zvláštny zákon o vetevnom dedení by platil asi na dobu 10 rokov. Ani toto prechodné upravenie nedoporučuje sa, najmä keby sa líšilo od dosavadného. Záslen treba povedať, že je neracionálnym vystriedať v krátkej dobe tri rôzne úpravy, a to v čase kratšom než ktorý stačí na spoznanie a vžitie jednej z nich. Dľa nášho mienenia treba aj tu hneď prejsť k definitívnej úprave, ktorá sa prijme pre kodex. Vypracovanému návrhu ministerstva o vetevnom dedení treba ostatne vytknúť analogické nedostatky vecného významu, o akých sme sa zmienili vyššie pri návrhu na nový zákon o koakvizícii.

Podľa vládneho návrhu (§ 568 a ns.) malo by vyzerat dedické právo manželovo takto: dedil by  $\frac{1}{4}$  konkurujúci potomkom zostaviteľa, a  $\frac{3}{4}$  vtedy, ak by mu konkurovali len jeho rodičia a ich potomci alebo jeho starí rodičov. Ďalej prislúchal by mu podiel uvoľnený od prv zomrelých starých rodičov. Inak by bol univerzálnym zákonným dedičom (t. j. ak by mu konkurovali len príbuzní tu nevymenovaní).

V subkomitáte uvažovalo sa o tom, či by sa po vzore dosavadného slovenského práva nemalo manželovi poskytnúť ešte zákonné užívacie právo k celej pozostalosti? Touto myšlienkou riadi sa dosiaľ už § 571 a § 609 vládneho návrhu, ktoré, na rozdiel od slovenského práva, poskytujú také právo aj manželovi nie len manželke. Táto úprava zdala by sa skutočne lepšou. Keby manžel miesto  $\frac{1}{4}$ , ktorú pri konkurencii potomkov zostaviteľa má dostať do vlastníctva, dostal užívacie doživotné právo k celej pozostalosti, bol by na tom iste lepšie. Tým by sa tiež rodina lepšie podporila: ak by tu zostaly neplnoleté a nesamostatné deti, potom by po pravde celý majetok zostal zpravidla i tak v rukách pozostaleho manžela, ktorý by z neho prakticky vydržoval seba a deti (tak isto, ako keby mal užívacie právo obťažené povinnosťou vydržovať deti), lebo bol by zpravidla on ich poručníkom, a to prípadne bez povinnosti účtovacej (ak by sa táto zásada prijala v budúcom rodinnom práve majetkovom). Ak by však deti boli samostatné, alebo ak by sa chcely osamostatniť, potom by sa toto požívacie právo mohlo na ich žiadosť omedziť, tak ako je to možné u vdovského práva podľa nášho platného právneho poriadku. Predným úkolom je zaistiť zaopatrenie ovdovelého manžela a zaopatrenie manžela a nesamostatných detí, bez toho žeby harmonia medzi ich záujmami bola ohrozená. S tohto hľadiska treba úvahy subkomitátu vítať.

Dr. Štefan Luby.

## Van Zeelandův plán cesty z krise.

Referát, který podal účastněným vládám bývalý ministerský předseda a guvernér Belgické Národní Banky, a který nese název Zpráva o možnostech docílení všeobecného snížení překážek mezinárodního obchodu, není vlastně plánem boje proti krizi nýbrž jen vypočtením předpokladů oživení mezinárodního obchodu. P. van Zeeland, jeden z nejlepších finančních odborníků a politiků byl pověřen dne 3. dubna 1937

vládou anglickou a francouzskou, aby zkoumal předpoklady živější výměny zboží u vlád všech interesovaných států. Zmíněné vlády i van Zeeland vycházely z názoru, že nynější stav, kdy výroba a zaměstnanost namnoze překročily stav z r. 1929 a směna statků mezi státy zůstává stále na krisové úrovni nemůže být trvalým a prospěšným. Ihned na počátku Zprávy uvádí, že ani jeden stát se nevyсловil proti uvolnění mezinárodního obchodu, ale ukázala se velká zdrženlivost jakmile šlo o závazek k určitým opatřením, jež toto uvolnění vyžaduje. V druhé části Zprávy pod názvem *Překážky a prostředky mezinárodních styků* uvádí van Zeeland *cla*, *nepřímý protekcionismus* a *kontingenty* jako překážky hospodářské, *prudké výkyvy valutových kursů* a *omezení pohybů kapitálu* jako překážky finanční. Nemožnost snížit cla náhle a rázně vede realistu van Zeelanda k tomu, že by se spokojil se závazkem států nezvyšovati cla dosavadní a odstraniti vývozní cla a uplatňovati doložku nejvyšších výhod. Při tom připouští i regionální doložku, pokud je prostředkem uvolnění mezinárodního obchodu. Jako doklady nepřímého protekcionismu uvádí van Zeeland zneužívání administrativních předpisů zejména veterinárních a přílišná specifikace celního sazebníku a předstíraný dumping. Jako odpomoc navrhuje dvoustranné smlouvy, smíšené paritní komise a mezinárodní arbitrační službu. I v ohledu jejich okamžitého prosazení je Zpráva značně skeptická. Nejtěžší problém vidí van Zeeland v kontingentech, které svou nepružností odporují samé podstatě mezinárodního obchodu. Pro přechodnou dobu navrhuje použití celních kontingentů, takže by na množství zboží odpovídající nynějšímu kontingentu se uvalilo clo malé a nad to clo zvýšené. Pokud jde o zemědělské kontingenty nevyslovuje se Zeeland pro jejich rychlé odbourání a v tomto odstavci mluví nejvýrazněji jako zástupce průmyslové Belgie. Obává se, že zrušením kontingentů by ty zemědělské produkty, které nestačí konsumovati domácí trh tlačily se na trhy zahraniční a srážely ceny. Pokud jde o finanční překážky navrhuje van Zeeland jako odpomoc proti výkyvům valutových kursů změnu a rozšíření měnové dohody americko-anglo-francouzské z října 1936 v tom smyslu, že by k ní přistoupily Belgie, Holandsko, Švýcarsko a ostatní státy, které by byly ochotny spolupracovati na díle mezinárodní dohody měnové. Devisová kontrola a clearingové bloky musí být postupně odbourány. Zkušený finančník van Zeeland ovšem ví, že devisová kontrola má své hlubší příčiny totiž nerovnost států ve včlenění do světového hospodářství. Clearingové bloky bude nutno likvidovati postupným splácením po způsobu mezinárodních zápůjček. Basilejské Bance pro mezinárodní platy by v této věci připadla zvýšená úloha. Ve třetí části Zprávy pod názvem *Všeobecné podmínky nutné k úspěchu* uvádí skutečnosti, které by umožnily provádění plánů. Tyto skutečnosti jsou především politické. Van Zeeland konstatuje především, že oslabení v příznivém hospodářském vývoji, které se nyní dostavilo posiluje politickou posici přívrženců autarkie. Jako politik van Zeeland ví, že k provádění autarkie, která konec konců znamená snižování životní míry měly státy své velmi vážné důvody. Proto uvádí jako první princip své Zprávy, že musí přinést všem větší výhody než dosavadní stav a jako prostředky jmenuje: revisi koloniálních mandátů (tím má být Německo získáno k jednání o plánu), odstranění preferenčních režimů, rovnoměrnější rozdělení kapitálu a omezení zbrojení. Pokud jde o přístup k surovinám navrhuje vytvoření mezinárodní privilegované společnosti, která by měla suroviny rovnoměrně rozdělovati. Hlavní politická překážka nerovnoměrného rozdělení kapitálu spočívá ve vzájemné nedůvěře neboť státy věřitelské se bojí, že státy dlužnické by užily půjčených kapitálů k zbrojení proti nim. Jako první krok k uskutečnění plánu navrhuje van Zeeland schůzku zástupců Francie, Anglie, Německa, Spojených států a Italie, kteří by se shodli na určitých bodech jako základu a vytvořili úřad pro provádění plánu, který by připravoval hospodářskou konferenci, na níž by se zástupci všech států zavázali k provádění programu plánu.

Van Zeelandův plán je sympatický především tím, že přihlíží ke skutečným politickým problémům a nepohybuje jen ve fikcích. Realismus a skepticismus, se kterým autor přistupuje ke všem problémům je pevně spojen s nezlomnou vírou v návrat volné mezinárodní směny. Všechny tyto vlastnosti mu určují lepší realizovatelnost než měly dřívější pokusy jako londýnská světová hospodářská konference a měnová dohoda americko-anglo-francouzská. Pro náš stát s převážně vývozní povahou by jeho uskutečnění znamenalo nesporný zisk.

Dr. Jos. Sommr.

## Před pojištěním advokátů v Rakousku.

(*Chytané starobní invalidní a pozůstalostní pojištění*). Po dobu několika roků bylo v Rakousku uvažováno o zavedení sociálního pojištění pro advokáty a nyní se zdá pravděpodobným, že v dohledné době bude tento úmysl uveden ve skutek. Přípravné práce přesvědčivě ukázaly, že zajištění advokátů nelze docílit ani na podkladě úspor, ani pojištění životního, nýbrž toliko formu *povinného pojištění sociálního*, jaké již dříve bylo uskutečněno pro notáře. V následujícím uvádím některé jednotlivosti chytaného pojištění, které spočívají na pojistné matematických odhadech.

*Rozsah pojištění.* Pojištění mají podléhati všichni advokáti pod 61 roků stáří; dále advokátní koncipienti, vykonávající sedmiletou praxi, která je předpokladem provozování advokacie.

*Finanční základ pojištění.* Pojištění bude vydržováno z příspěvků, které budou různé a sice v poměru k výši důchodů, podléhajících výdělkové dani. Nepomýšlí se na žádný příspěvek veřejné ruky. Pojištěnci budou rozděleni do desíti pojistných tříd, ale bude jim dána možnost, aby platili příspěvky o jednu nebo dvě třídy vyšší, než by odpovídalo dani podléhajícímu důchodu z předchozího kalendářního roku.

Pojistná třída	Dani podléhací důchod		Měsíční příspěvek	Výše měs. star. (inv.) renty	
	v šilincích			po 120 přisp. měsících	po 480 přisp. měsících
I.	do	3.000	10-00	60	78
II.	od	3.000 „ 4.000	15-90	100	130
III.	„	4.000 „ 6.000	26-60	125	162-50
IV.	„	6.000 „ 8.000	39-90	150	195
V.	„	8.000 „ 10.000	53-20	200	260
VI.	„	10.000 „ 12.000	66-50	250	325
VII.	„	12.000 „ 14.000	79-80	300	390
VIII.	„	14.000 „ 16.000	93-10	350	455
IX.	„	16.000 „ 18.000	106-40	400	520
X.		nad 18.000	119-70	450	585

### Dávky:

Nárok na starobní důchod vznikne v 70 letech a osoby jej požívající budou moci nadále vykonávat svoje povolání. Naproti tomu příjemci důchodu invalidního musí prokázat, že je nadále vykonávat nemohou.

Nárok na důchod je podmíněn desítiletou čekací dobou, která může být o polovinu zkrácena zvláštními příplatky, jejichž výše se bude řídit stářím v úvahu přicházejících osob. Čekací doba nemusí být dokonána v případě invalidity nebo smrti nastalé v důsledku úrazu. Zemře-li po-